

ЕСТЕТИЧНІ ПОТРЕБИ ЯК РУШІЙНА СИЛА ОСОБИСТІСНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Виховання підростаючого покоління, стрижневі особистісні якості котрого дозволять йому у майбутньому стати суб'єктом життєтворчості, у значній мірі залежать від майстерності шкільних педагогів. Тому вже під час навчання у вищій школі у майбутнього вчителя мають бути сформовані основи загальної, естетичної та професійної культури.

Ознакою та підґрунтям високої культури особистості є рівень її духовних потреб, насамперед естетичних, оскільки вони характеризують емоційне і інтелектуальне життя людини, виходячи з імперативів Краси [2, с. 27]. Естетична потреба є рушійною силою професіоналізму вчителя музики, бо вона змушує його постійно розвиватися, набувати нові мистецькі враження, знання про особистість (дорослу та дитячу); вдосконалювати виконавські вміння; збагачувати емоційний досвід.

За Т.І. Левченко, «професіоналізм вчителя вимірюється зацікавленістю учнів у предметі, високим рівнем їх внутрішньої мотивації» [3, с. 241]. Це означає, що вчитель музики має активізувати естетичні потреби учнів, сприяти їх формуванню та розвитку. Як підкреслював відомий психолог Д. Н. Узнадзе, потреби є «джерелом активності....Там, де відсутня потреба, не може йти мови про активність» [1, с. 32]. «Потреби є основою діяльності. Людина завжди починає з потреби, з практичного ставлення до світу, потреби обумовлюють свідомість, виступають джерелом творчої діяльності людини» [4, с. 9].

Естетичні потреби пов'язані з прагненням гармонії, довершеності, як у стосунках з оточуючим середовищем, так і в результатах діяльності. Естетичні потреби спрямовують активність особистості на досягнення найвищих показників якості виконуваної діяльності, на створення найбільш доведеного, «прекрасного» результату [1, с. 43]. Вони спонукають студентів, майбутніх вчителів, не тільки збагачувати знання, отримувати задоволення від позитивного емоційного насичення в результаті здійснення виконавської та педагогічної діяльності, але й шліфувати свої вміння, збагачувати виконавський досвід, постійно вдосконалювати педагогічну та виконавську майстерність.

Така ознака естетичних потреб майбутніх вчителів музики як прагнення до вдосконалення якості професійної діяльності має важливе значення для зростання особистості професіонала, оскільки саме постійна робота над собою закладає основи професійної майстерності. Прагнення до вдосконалення здійснюється студентами у формі постійного пошуку шляхів найбільш доведеного втілення художнього змісту музичних творів, найефективніших методів педагогічної взаємодії, регулярної самостійної роботи над майстерністю виконання, самостійного контролю за набуттям та розвитком власних загально-педагогічних та спеціальних мистецьких

умінь, навичок.

Для задоволення естетичних потреб залучаються всі сутнісні сили людини: мислення, воля, емоції, інтелект, уява тощо. У процесі формування та задоволення естетичної потреби особистість розвивається цілісно. Одночасно з естетичною потребою у структурі особистості формуються «суб'єктні сили, які виховують здатність до саморозвитку, саморегуляції, самореалізації себе» [3, с. 104].

Розвиток естетичних потреб є необхідним для повноцінного формування людської особистості. Якщо розвивати естетичні потреби людини, буде вирішена проблема внутрішньої стимуляції її активності і безперервного самовдосконалення особистості.

Література

1. Акопджанян Е. С. О природе эстетической потребности / Акопджанян Е. С. – Ереван : Изд. АН Армянс.ССР, 1973. – 127 с.
2. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навч. посіб. / І. Д. Бех. – К. : Академвидав, 2012. – 256 с.
3. Левченко Т. І. Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності: Монографія / Тетяна Левченко. – Вінниця : Нова Книга, 2011. – 448 с.
4. Назаренко І. М. Формування естетичних потреб старшокласників в умовах вільного часу (на матеріалі музики): автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – «методика викладання музики та методика музичного виховання» / І. М. Назаренко. – Київ, 1995. – 17 с.